

IMPLANTATSIYA QILINADIGAN KARDIOVERTERLAR

*Sayfiyeva Nilufar Asliyevna**Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi**Jamoat Salomatligi texnikumi (Samarqand, O'zbekiston)*

Annotatsiya: Implantatsiya qilinadigan kardioverter defibrillyatori hayot uchun xavfli tartibsiz yurak ritmlarini (aritmialarni) tuzatuvchi qurilma. U yuragingizni doimiy ravishda kuzatib boradi. Agar u sizning ritmingiz g'ayritabiiy, hayot uchun xavfli ritmlardan biri ekanligini sezsa, uni tuzatish uchun yuragingizga elektr toki uradi. Ko'pgina implantatsiya qilinadigan kardioverterlarda o'rnatilgan yurak stimulyatori ham mavjud.

Kalit so'zlar: Implantatsiya, kardiove, aritmiya, transvenoz, astma

Abstract: An implantable cardioverter defibrillator is a device that corrects life-threatening irregular heart rhythms (arrhythmias). It continuously monitors your heart. If it detects that your rhythm is one of the abnormal, life-threatening rhythms, it delivers an electric shock to your heart to correct it. Many implantable cardioverter defibrillators also have a built-in pacemaker.

Keywords: Implantation, cardiove, arrhythmia, transvenous, asthma

Jarroh implantatsiya qilinadigan kardioverterni ko'kragingizdagi teri ostiga joylashtiradi. Unda impuls generatori va sim deb ataladigan ingichka sim mavjud. Agar Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar yurak stimulyatori vazifasini bajarishi kerak bo'lsa, sizda bir nechta sim bo'lishi mumkin. Impuls generatori sekundomer o'lchamiga teng. Unda batareya va yuragingizning elektr faolligini o'qiydigan elektr zanjirlari mavjud. Simlar ritmingizni kuzatish va kerak bo'lganda zarba berish uchun yurak kameralariga kiradi.

Teri osti implantatsiya qilinadigan kardioverter boshqa turdagi implantatsiya qilinadigan kardioverterdir. Uning teri ostidan yuragingizning tashqi tomoniga o'tadigan ingichka simi bor. Uning maqsadi xavfli yurak ritmlari paydo bo'lganda ularni tuzatish uchun zarba berishdir.

Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar quyidagilarni amalga oshirishi mumkin:

- Xavfli aritmialarni tuzatish
- To'satdan yurak to'xtashining oldini olish
- Kardiologingizga davolanishni tavsiya qilishda yordam berish uchun yuragingiz faoliyati haqida ma'lumot yozib olish

implantatsiya qilinadigan kardioverterning boshqa nomlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Avtomatik implantatsiya qilinadigan yurak defibrillyatori

- Ichki yurak defibrillyatori
- "Shok qutisi"

Agar siz g'ayritabiiy yurak ritmidan to'satdan yurak o'limi xavfi yuqori bo'lsa, sizga ICD kerak bo'lishi mumkin. Bunga olib kelishi mumkin bo'lgan holatlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Avvalgi to'satdan yurak xuruji yoki yurak to'xtashi
- Qorincha taxikardiya
- Qorincha fibrilatsiyasi
- Kamaytirilgan ejeksiyon fraksiyasi bilan yurak yetishmovchiligi
- Gipertrofik kardiomiopatiya
- Brugada sindromi
- Tug'ma yurak kasalliklarining ayrim turlari
- Ba'zi hollarda uzun QT sindromi

Implantatsiya qilinadigan yurak defibrillyatorini olishdan oldin, tibbiy xizmat ko'rsatuvchingiz sizdan quyidagilarni so'rashi mumkin:

- Muolaja uchun yetarlicha sog'lom ekanligingizga ishonch hosil qilish uchun qon tahlillari, siydik tahlillari va elektrokardiogrammani oling.

- Nima uchun sizga implantatsiya qilinadigan kardioverterlar kerak bo'lishi mumkinligini tushunish uchun ekokardiogramma qiling.

- Qon kasalliklari yoki qonni suyultiruvchi dorilar qabul qilayotganingiz haqida ularga xabar bering.

- Kontrast bo'yoq yoki yodga allergiyangiz haqida xabar bering.

- c, diabet, buyrak kasalligi yoki boshqa tibbiy holatlaringiz bo'lsa, ularga xabar bering.

- Muolajadan oldin bir necha soat parhez tuting (suvdan boshqa hech narsa yemang va ichmang).

Siz bajaradigan protsedura turi sog'lig'ingizga va bir vaqtning o'zida kerakli boshqa davolanish usullariga bog'liq.

Transvenoz yondashuv implantatsiya qilinadigan kardioverterlar implantatsiyasi uchun eng keng tarqalgan usuldir. Bu sizning bo'yinbog'ingiz yaqinida kichik kesma (kesma) ni o'z ichiga oladi. Tibbiy xizmat ko'rsatuvchingiz yuragingizga yetib borish uchun simlarni tomirlar orqali o'tkazadi. Ba'zi hollarda implantatsiya ochiq yurak jarrohligini talab qiladi.

Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar implantatsiyasi jarayonlari juda xilma-xil bo'lishi mumkin. Lekin umuman olganda, shifokoringiz

Sizga bo'yin suyagingiz yaqinidagi terini karaxt qilish uchun mahalliy anesteziya in'ektsiyasini beradi yoki sizni uxlatish uchun tomir ichiga umumiy anesteziya berishi mumkin.

Bo'yin suyagingiz, ko'krak qafasi yoki qorin (qorin) yaqinida kesma qiling.
Kovush osti venasiga kiring va simlarni yurak kameralariga joylashtiring.
Implantatsiya qilinadigan kardioverterlarni teringiz ostiga qo'ying.
Simini yuragingizga va implantatsiya qilinadigan kardioverterlarga ulang.
Qurilmani va simlarni to'g'ri ulanganligiga va yaxshi ishlayotganiga ishonch hosil qilish uchun tekshiring.

Kesimni yoping.

Sizni reanimatsiyaga yuborishdan oldin tizimni yana bir bor sinab ko'ring.

Jarayon odatda bir necha soat davom etadi.

Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar hayot uchun xavfli aritmiyalarni va to'satdan yurak to'xtashini davolashi mumkin. Shuningdek, u kardiologingizga yuragingiz haqida muhim ma'lumotlarni berishi mumkin.

Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar implantatsiyasi odatda xavfsizdir. Ammo har qanday jarrohlik amaliyotida bo'lgani kabi, protsedura quyidagi xavflar bilan birga keladi:

- Qon ketish yoki ko'karishlar
- O'pkaning qulashi (pnevmotoraks)
- Simlardan qon tomirlarining shikastlanishi
- Qurilmaning ishlamay qolishi
- Qurilma bilan bog'liq infeksiya
- Kesilgan joyning infeksiyasi
- Ichki to'qimalarni yirtib tashlashi mumkin bo'lgan qurilmaning harakatlanishi
- Shish
- Hayot uchun xavfli bo'lmagan boshqa ritmlarga javoban zarbalar
- Tiklanish va istiqbol

Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar implantatsiyasidan so'ng, ayniqsa kesma yaqinida charchoq va og'riq his qilishingiz mumkin. Tibbiy xizmat ko'rsatuvchi provayderingiz sizni qulayroq qilish uchun og'riq qoldiruvchi dorilarni taklif qilishi mumkin.

Ko'p odamlar operatsiyadan keyingi kuni uyga ketishadi. Sog'lig'ingizga va o'tkazgan protsedura turiga qarab, siz bir necha kun kasalxonada qolishingiz kerak bo'lishi mumkin. Uyga ketishdan oldin, tibbiy xizmat ko'rsatuvchi provayderingiz implantatsiya qilinadigan kardioverterlar tizimini yana bir bor sinab ko'rishi mumkin.

Agar sizda Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar bo'lsa, shoshilinch tibbiy yordam xodimlarini ogohlantirish uchun sumkangizda yoki hamyoningizda karta olib yuring. Bu ularga tibbiy shoshilinch holat yuzaga kelganda va muloqot qila olmasangiz, sizga g'amxo'rlik qilishga yordam beradi.

Xuddi shunday, siz barcha tibbiyot xodimlaringizga Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar haqida aytib berishingiz kerak. Bunga stomatologlar va tasvirlash

bo'yicha mutaxassislar kiradi. Ular Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar funktsiyasiga xalaqit beradigan uskunalaridan foydalanishlari mumkin.

Kuchli magnit maydonlar va ba'zi texnologiyalar Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar funktsiyasiga xalaqit berishi mumkin. Quyidagilardan qochishingiz yoki ularni minimallashtirishingiz kerakmi yoki yo'qligini tibbiy xizmat ko'rsatuvchigizdan so'rang:

- Chakana savdo do'konlaridagi o'g'irlikka qarshi tizimlar va aeroportlardagi metall detektorlar
- Ark payvandlash uskunolari
- Uyali telefonlar (o'zingiznikini Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar dan kamida 6 dyuym uzoqlikda saqlang)
- Fuqarolar uchun radiolar (CB) va havaskor "jambon" radiolari
- Uy hayvonlari uchun ko'rinmas to'siqlar kabi elektr to'siqlar
- Jumper kabellari va ko'chma avtomobil akkumulyator zaryadlovchilari
- Magnitlarni o'z ichiga olgan mashinalar, masalan, axlatxonadagi transport vositalarini ko'taradiganlar
- MRT apparatlari
- Kuchli stereo karnaylar

To'satdan yurak to'xtashi xavfini tug'diradigan yurak muammolari qo'rqinchli bo'lishi mumkin. Yaxshi xabar shundaki, implantatsiya qilinadigan yurak defibrillyatori yuragingiz va hayotingizni himoya qilishga yordam berishi mumkin. Tibbiy xizmat ko'rsatuvchi provayderingiz sizga protsedura va Implantatsiya qilinadigan kardioverterlar ga ega bo'lish qanday ekanligi haqida gapirib beradi.

Adabiyotlar

1. American Heart Association. Devices That May Interfere With ICDs and Pacemakers (<https://www.heart.org/en/health-topics/arrhythmia/prevention--treatment-of-arrhythmia/devices-that-may-interfere-with-icds-and-pacemakers>). Last reviewed 10/29/2024. Accessed 10/10/2025.
2. American Heart Association. Implantable Cardioverter Defibrillator (ICD) (<https://www.heart.org/en/health-topics/arrhythmia/prevention--treatment-of-arrhythmia/implantable-cardioverter-defibrillator-icd>). Last reviewed 10/29/2024. Accessed 10/10/2025.
3. Ghzally Y, Mahajan K. Implantable Defibrillator (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK459196/>). 2022 Oct 3. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2025 Jan. Accessed 10/10/2025.

4. Heart and Stroke Foundation of Canada. Implantable cardioverter defibrillator (ICD) (<https://www.heartandstroke.ca/heart-disease/treatments/surgery-and-other-procedures/implantable-cardioverter-defibrillator>). Accessed 10/10/2025.
5. Iqbal AM, Butt N, Jamal SF. Automatic Internal Cardiac Defibrillator (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK538341/>). 2023 May 22. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2025 Jan. Accessed 10/10/2025.
6. National Library of Medicine (U.S.). Implantable cardioverter-defibrillator (<https://medlineplus.gov/ency/article/007370.htm>). Last reviewed 7/14/2024. Accessed 10/10/2025.